Este o problemă simplă să faci lucrurile să fie complicate, dar e foarte complicat să le faci simple. *(Legea lui Meyer)*

Dreptul

ISSN 1857-3185

VINERI

14 mai 2010

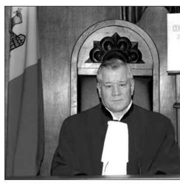
Anul IX

nr. 17 (324)

8 pagini – 2,50 lei

Săptămînal juridic

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Jurisprudența Curții Europene în activitatea jurisdicțională a Curții Constituționale

pag. 3-4

Curtea acuză, Todercan se apără

pag. 5

Drepturile și obligațiile deținătorilor de terenuri

pag. 6

Viitorii juriști și-au demonstrat capacitățile profesionale.

Olimpiada Republicană la Drept, ediția a XII-a, 7-8 mai 2010

O frumoasă tradiție are loc an de an în cadrul Universității de Stat din Moldova (USM) – organizarea și desfășurarea olimpiadelor care se prezintă ca un stimulent pentru cei mai buni studenți pentru a obține rezultate și mai bune.

Astfel, în zilele de 7 și 8 mai curent, în incinta USM s-a desfășurat ce-a de-a XII-a ediție a Olimpiadei Republicane la Drept care a întrunit 72 dintre cei mai buni studenți ai facultăților de drept de la USM și Universitatea de Stat „Alecu Russo" din Bălți.

Participanții au fost salutați și încurajați de un juriu competent și echidistant constituit din personalități notorii din jurisprudența autohtonă. Membrii juriului au apreciat nivelul de organizare a evenimentului, exprimîndu-și dorința de a contribui la continuitatea acestei tradiții atît de motivante întru formarea unor specialiști de calificare înaltă.

În alocuțiunea de deschidere, Gheorghe Avornic, decanul Facultății de Drept a USM, președintele comitetului organizatoric, a subliniat că „în acest concurs se pune accentul, în primul rînd, pe obiectivitate și pe nivelul de cunoștințe și nicidecum nu se urmăresc niște interese meschine sau personale.

Deși anul acesta au participat mai puțini concurenți comparativ cu anii precedenți, putem fi siguri că cei prezenți sînt cei mai tari în domeniul ce și l-au ales ca destin".

Urîndu-le mari succese participanților la olimpiadă, Dumitru Pulbere, președintele Curții Constituționale a Republicii Moldova, a evidențiat că în societatea noastră se atestă un număr mare de juriști, dar specialiști în domeniul dreptului există foarte puțini.

„Acum este mult mai complicat de a îmbrățișa profesia de jurist, pentru că un specialist în drept trebuie să dea dovadă de cunoștințe profunde. Prin urmare, ceea ce au acumulat studenții pe parcursul anilor universitari poate fi demonstrat anume în astfel de competiții ale minții care cu siguranță vor genera specialiști buni în domeniul justiției", a mai spus D. Pulbere.

Făcînd referire la importanța sistemului juridic pentru o societate, Mihai Revenco, prorector pentru activitatea științifică din cadrul USM, a specificat că organizarea și desfășurarea acestei olimpiade, la care au participat oameni de vază din domeniul vizat, constituie o dovadă a faptului că știința și practica juridică se află în vizorul tuturor organelor de drept din țară care își doresc formarea unei elite de studenți, buni specialiști.

În același context, Oleg Efrim, viceministru al Justiției, a relevat că societatea noastră, acum mai mult ca oricînd, are nevoie de noi elite în toate sferele, iar domeniul justiției, perceput ca unul fundamental pentru o societate, nu este o excepție, deoarece se impune necesitatea de a implementa în el o mare reformă. „Și nu am nici un dubiu că participanții la această olimpiadă formează viitoarea elită în domeniul justiției pe care îl vor ridica la nivelul așteptărilor", a mai evidențiat sursa citată.

Pe lîngă urările de succes, discursuri pline de noimă și foarte bine argumentate referitoare la funcționalitatea și eficiența sistemului justiției din Republica Moldova, la calitățile și capacitățile pe care trebuie să le întrunească un specialist calificat din domeniul justiției, la rolul olimpiadelor în formarea specialiștilor profesioniști etc. au rostit și Dumitru Visternicean, președintele Consiliului Superior al Magistraturii, Gheorghe Amihalachioaie, președintele Baroului Avocaților din Moldova, Nicolae Eșanu, ex-ministru al Justiției din Republica Moldova, Anatolie Doga, președintele Curții de Apel Chișinău.

Olimpiada Republicană la Drept s-a defășurat în două etape: scrisă și verbală.

Potrivit spuselor Adrianei Eșanu, doctor în drept, lector universitar, responsabilă de cea de-a XII-a ediție a acestui concurs, proba scrisă a inclus 12 discipline precum: Drept penal (Partea generală), Drept penal (Partea specială), Drept civil (Partea generală), Drept civil (Partea specială), Drept internațional public, Drept procesual-civil, Drept procesual-penal, Dreptul muncii, Drept administrativ, Teoria generală a dreptului, Drept constituțional și Criminalistica. Proba verbală s-a desfășurat la patru discipline: Drept procesual-penal, Drept procesual-civil, Drept civil, Drept penal.

La proba scrisă USM a acumulat 180 de puncte (locul I), iar Universitatea de Stat „Alecu Russo" din Bălți a acumulat 142 de puncte (locul II). La proba verbală USM s-a învrednicit de locul I, iar Universitatea de Stat „Alecu Russo" din Bălți s-a clasat pe locul II.

În clasamentul general locul I i-a revenit Universității de Stat din Moldova, iar locul II – Universității de Stat „Alecu Russo" din Bălți. Învingătorii plasați pe primele trei locuri au primit premii bănești.

Entuziasmați și emoționați de rezultatele obținute, studenții învingători, și nu numai, au mărturisit că acest concurs le-a oferit oportunitatea de a face schimb de experiență cu colegii lor de la altă instituție de învățămînt, ceea ce este foarte important, căci astfel se poate sesiza mai bine care este calea spre a deveni un jurist excepțional.

(Continuare în p. 2)

***Începe ziua cu* DREPTUL!**

◆ Flash

Marius Lazurcă: În iunie curent va începe dialogul între Republica Moldova şi UE pentru liberalizarea regimului de vize

„La 15 iunie 2010, după toate probabilităţile, va începe dialogul între Republica Moldova şi UE pentru liberalizarea regimului de vize”, a declarat Marius Lazurcă, noul ambasador al României în Republica Moldova.

Diplomatul român a menţionat că România îşi doreşte să parcurgă cu Moldova acelaşi drum spre un obiectiv comun. „Noi nu dorim să fim dascălii Republicii Moldova, ci partenerii ei”, a afirmat Lazurcă. Potrivit lui, România poate conta pe sprijinul anumitor state-membre ale UE, care ar putea să se solidarizeze cu Republica Moldova, pentru a o susţine în interiorul UE.

„Pentru noi este mult mai simplu acum să pledăm cauza Republicii Moldova, deoarece Republica Moldova îşi pledează, în momentul de faţă, mult mai bine propria cauză”, a explicat diplomatul, declarînd că în iunie 2010, prin eforturile şi rezultatele autorităţilor moldovene şi române, „va începe dialogul între Republica Moldova şi UE pentru liberalizarea regimului de vize”.

În opinia lui Lazurcă, după schimbarea guvernării, Moldova se află la etapa unui dinamism „nemaiîntîlnit pînă acum” şi poate conta pe sprijinul României, dacă „acest sprijin este solicitat”.

Ambasadorul a asigurat că declaraţiile preşedintelui român Traian Băsescu, referitoare la capacitatea României de a satisface lunar pînă la 10 mii de cereri de cetăţenie, reprezintă „un angajament extrem de serios, care va produce rezultatele enunţate”.

„Vrem o guvernare la Chişinău care să-şi dorească să lucreze în tandem cu România”, a conchis Lazurcă.

Poliţiştii cer ca angajaţii organelor de forţă să fie subvenţionaţi de stat

Sindicatul poliţiştilor „Demnitate” cere ca angajaţii organelor de forţă să fie subvenţionaţi de stat şi, totodată, să fie scutiţi de plata taxelor în Fondul Social. Acum, poliţiştii nu plătesc taxe şi nu primesc alocaţiile care se dau celor asiguraţi.

Ministerul Muncii, Protecţiei Sociale şi Familiei consideră că legea este învechită şi trebuie modificată.

Polonezii cer o anchetă internaţională în cazul accidentului aviatic de la Smolensk

Peste două mii de polonezi au protestat duminică (9 mai) la Varşovia, în faţa Palatului Prezidenţial. Ei au cerut să se creeze o comisie internaţională independentă, care va ancheta cazul accidentului aviatic din 10 aprilie de la Smolensk.

Anterior, mişcarea „10 aprilie” a expediat o scrisoare premierului polonez, Donald Tusk, în care şi-a exprimat neîncrederea faţă de investigaţia ruso-poloneză a accidentului aviatic, în care a murit preşedintele Lech Kaczinsky şi alţi 95 de oameni. Unul dintre liderii acestei mişcări a declarat că investigaţia nu este efectuată corect de echipa ruso-poloneză, făcînd referinţă la obiectele personale ale celor morţi în accident, care, potrivit presei, au fost găsite, săptămîna trecută, la aproximativ un kilometru de aerodromul de lîngă Smolensk.

În Moldova media cantităţii de deşeuri menajere este mai mare decît cea din Uniunea Europeană

Drumul spre Europa trece şi pe la groapa de gunoi. Numai că, în acest moment, ţara noastră nu are niciun spaţiu de depozitare care să corespundă normelor comunitare. Chiar dacă media cantităţii de deşeuri menajere este deja mai mare decît cea din Uniunea Europeană.

Potrivit datelor Biroului european de statistică, în medie, cantitatea anuală de deşeuri menajere a ajuns la 524 de kilograme pe locuitor. Cehia are numai 294, Moldova 540, iar recordurile sînt în Irlanda, cu 733 kilograme, şi Danemarca 801.

Printre condiţiile de aderare la UE, una se referă la depozitarea gunoiului şi reciclarea lui. Dacă statele comunitare duc la groapa de gunoi 40% din ce se colectează ca deşeuri menajere, în România şi Moldova cota procentuală este de 99%. În Moldova sînt peste 1500 de gropi de gunoi. Dar numai în două oraşe – Chişinău şi Bălţi – au fost avizate condiţiile de funcţionare.

În restul ţării, pur şi simplu, gunoiul este aruncat în spaţii parţial amenajate. Astfel, în Moldova sînt doar 180 de hectare de teren pentru reciclarea deşeurilor, deşi suprafaţa gropilor de gunoi este de 1800 hectare. Numai că, pe măsură ce creşte consumul, autorităţile nu dezvoltă programe de reciclare a deşeurilor.

În ţările Uniunii Europene, se reciclează în medie 23% din gunoi. În Germania s-a ajuns chiar la 48%, în timp ce România are doar 1%, iar Bulgaria aruncă totul, fără să recicleze nimic.

Viitorii jurişti şi-au demonstrat capacităţile profesionale.

Olimpiada Republicană la Drept, ediţia a XII-a, 7-8 mai 2010

(Continuare din p. 1)

În cele ce urmează vă prezentăm lista studenţilor care au ieşit învingători:

Proba scrisă

Drept penal. Partea generală

Locul	Numele prenumele	Instituţia de învăţămînt
1	Tulbure Ion	USM
1	Pîcălău Alina	Bălţi
2	Covalschi Alina	USM
3	Coropcean Maria	USM

Drept penal. Partea specială

1	Juraveli Victoria	USM
2	Dutceac Anna	Bălţi
3	Corceac Dorin	Bălţi

Drept civil. Partea generală

1	Pleşca Diana	USM
2	Guzun Marina	USM
3	Nacu Ecaterina	USM

Drept civil. Partea specială

1	Palamarciuc Vladislav	USM
2	Maxian Olivia	Bălţi
3	Rogac Andrei	USM

Drept internaţional public

1	Dumbravanu Cristina	Bălţi
2	Ursu Tatiana	USM
3	Rebeja Victoria	USM

Drept procesual-civil

1	Sicinschi Constantin	USM
2	Prepeliţă Nicolae	Bălţi
3	Mititelu Tatiana	USM

Drept procesual-penal

1	Malina Elena	USM
2	Groza Daniela	USM
3	Cuciuc Diana	Bălţi

Dreptul muncii

1	Plasiciuc Anna	Bălţi
2	Melnic Alexandru	USM
3	Filipschi Alexandru	USM

Drept administrativ

1	Zarişneac Ludmila	Bălţi
2	Malachi Boris	USM
3	Besideţchi Natalia	Bălţi

Drept constituţional

1	Gumaniuc Cătălina	USM
2	Vomişescu Constanţa	USM
3	Cioclu Nicolae	Bălţi

Criminalistica

1	Fusu Doina	Bălţi
2	Diaconu Ion	Bălţi
3	Dascălu Svetlana	USM

Teoria generală a dreptului

1	Cobzac Mariana	USM
2	Cărăuş Doina	Bălţi
3	Gustoi Andrei	Bălţi
3	Lozan Alina	USM

Irina BUREA

Grigore Gorea se va ocupa de controlul proceselor penale la CGP

După aproape 6 ani, ex-ofiţerul Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice şi Corupţiei, Grigore Gorea, va fi reangajat în structurile de ordine. Ofiţerul, cunoscut pentru dezvăluirile şocante despre dosarele la comandă, a declarat că este la un pas de a deveni şef al Serviciului control procesual al Secţiei urmărire penală a Comisariatului General de Poliţie (CGP).

Grigore Gorea a devenit cunoscut printr-un şir de dezvăluiri senzaţionale, în decembrie 2004, cînd a anunţat că „dosarul ambulanţelor”, în care figurau fostul primar al capitalei, Serafim Urechean, şi fostul secretar al Consiliului municipal Chişinău, Vladimir Şarban, a fost fabricat la comanda conducerii comuniste a ţării. Gorea a susţinut aceste declaraţii şi în 2006 în faţa instanţei de judecată.

La 12 decembrie 2004, Grigore Gorea demisionase din funcţie, refuzînd să îndeplinească indicaţiile superiorilor de a-l aresta pe Serafim Urechean. Două luni mai tîrziu, Grigore Gorea a fost reţinut şi s-a aflat timp de şase luni în arest preventiv, împotriva lui fiind reluată urmărirea penală în baza unui dosar clasat în 2001.

Grigore Gorea a depus o plîngere oficială la CEDO, la 7 iunie 2005, în care reclama tratament inuman şi degradant, dar şi pornirea ilegală a urmăririi penale şi lipsirea de libertate. În 2007, CEDO a obligat Guvernul Republicii Moldova să-i plătească 11 500 de euro despăgubiri pentru prejudicii morale şi cheltuieli de judecată.

Grigore Gorea a declarat că, atîta timp cît se va afla în noua funcţie, va avea grijă de calitatea urmăririi penale şi nu va permite apariţia dosarelor fabricate.

Încă o femeie la Curtea Supremă de Justiţie din SUA

Preşedintele american Barack Obama o va nominaliza pe Elena Kagan, reprezentantul Guvernului în faţa Curţii Supreme de Justiţie, pentru postul de judecător al Curţii.

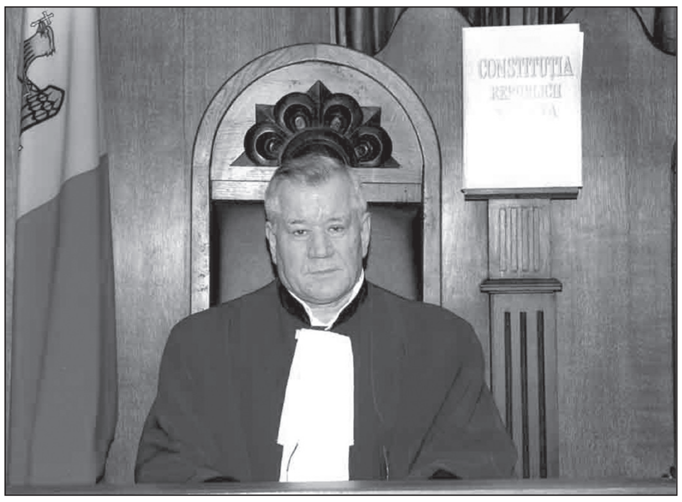
Dacă nominalizarea lui Obama va fi aprobată de Senat, Elena Kagan va deveni cea de-a treia femeie judecător al Curţii Supreme de Justiţie, dintr-un complet de nouă persoane.

Kagan, în vîrstă de 50 de ani, a fost una dintre variantele lui Barack Obama şi anul trecut, pentru postul de judecător ocupat de Sonia Sotomayor.

Cu toate acestea, conservatorii spun că Elena Kagan, care ar deveni cel mai tînăr judecător al Curţii Supreme, este candidatul cu cea mai puţină experienţă din istoria Statelor Unite ale Americii.

Jurisprudenţa Curţii Europene în activitatea jurisdicţională a Curţii Constituţionale

(Comentariu la hotărîrile Curţii Constituţionale nr.10 din 16.04.2010 şi nr. 11 din 27.04.2010)

Victor PUŞCAŞ,
judecător al Curţii Constituţionale,
doctor în drept, conferenţiar universitar

Judecătorul american Evans Hughes afirma în 1907: „Constituţia este ceea ce judecătorii înţeleg prin ea”. Atît prin hotărîrile Curţii, cît şi prin acest material nu s-a apărat o persoană concretă (care, dacă a săvîrşit o încălcare, trebuie să răspundă în faţa legii), dar s-a interpretat Constituţia, aşa cum o înţeleg judecătorii constituţionali. Or, trebuie să domine nu legea puterii, ci puterea legii.

Decizia Curţii Constituţionale, prin care a fost declarată neconstituţională Hotărîrea Parlamentului din 4 martie a.c. privind eliberarea din funcţie a Preşedintelui Curţii Supreme de Justiţie, a provocat un val de discuţii şi replici tăioase. Cei nemulţumiţi, ignorînd aspectul juridic al problemei, au insinuat că cineva ar pune piedici guvernării în eforturile acesteia de a elimina corupţia în Republica Moldova, ar frîna campania de epurare a puterii judecătoreşti de elemente corupte şi neprofesioniste, ar crea obstacole în calea reformelor etc.

Autorul acestor rînduri nu este împotriva bunelor intenţii ale guvernării, ci, dimpotrivă, ca cetăţean şi membru activ al comunităţii, nu poate fi indiferent faţă de tot ce se petrece în ţară şi, aşa cum prescrie statutul judecătorului, participă la rezolvarea problemelor constituţionale.

Fără a polemiza cu autorii criticelor, bazate, în opinia noastră, pe motive politice, aş dori să-mi expun opinia asupra aspectului juridic al problemei.

Prin Legea nr.853-XIII din 29.05.1996 cu privire la reorganizarea sistemului instanţelor judecătoreşti (M.O. nr.46-47/415 din 11.07.1996), au fost formate instanţele judecătoreşti de drept comun, economice şi militare, menite să judece toate cauzele privind raporturile juridice civile, administrative şi penale.

Într-un stat care tinde să corespundă principiilor statului de drept nu trebuie să existe nici un act al autorităţilor publice care nu ar putea fi controlat fie de contenciosul administrativ, fie de contenciosul constituţional. Însă în Republica Moldova, pînă la instituirea contenciosului administrativ, menit să judece legalitatea actelor administrative, au rămas în afara controlului judecătoresc un şir de cauze privind combaterea abuzurilor şi exceselor de putere ale autorităţilor publice.

Art.135 alin.(1) lit.a) din Constituţie permite Curţii Constituţionale să exercite controlul constituţionalităţii **tuturor** hotărîrilor Parlamentului, decretelor Preşedintelui Republicii Moldova şi hotărîrilor de Guvern. Posibilitatea controlului unor acte cu caracter individual a permis Curţii Constituţionale să-şi formeze propria practică în acest domeniu.

Anterior Curtea Constituţională a acceptat spre examinare cauzele privind eliberarea din funcţie a unor demnitari de stat, cum ar fi ministrul Apărării, vicepreşedintele Parlamentului, preşedintele unei comisii parlamentare ş.a. Evident, aceste funcţii sînt exclusiv politice. Sub acest aspect, Curtea Constituţională, prin Hotărîrea nr.16 din 30.05.1998 pentru interpretarea art.20 din Constituţie, a explicat că actele cu caracter individual ale Parlamentului, Preşedintelui Republicii Moldova şi Guvernului sînt de competenţa Curţii Constituţionale.

Este ştiut faptul că actele menţionate pot avea atît caracter normativ, cît şi nenormativ. Atunci care acte sînt de competenţa instanţelor de contencios administrativ şi care sînt de competenţa Curţii Constituţionale?

Această lacună legislativă a fost lichidată prin Legea contenciosului administrativ abia la 10 februarie 2000 (M.O. nr.57-58/375 din 18.05.2000), oferind persoanei vătămate printr-un act al unei autorităţi publice dreptul de a apela la instanţa de contencios administrativ pentru a obţine anularea actului, recunoaşterea dreptului pretins şi repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Potrivit art.4 al Legii contenciosului administrativ, în varianta iniţială, actele administrative cu caracter individual adoptate de Parlament, Preşedintele Republicii Moldova şi Guvern erau date în competenţa Curţii Supreme de Justiţie – ca instanţă de fond. Au fost exceptate de la controlul judecătoresc în contenciosul administrativ numai „actele exclusiv politice ale Parlamentului, Preşedintelui Republicii Moldova şi Guvernului”.

Această excepţie viza actele privind raporturile dintre Parlament, Preşedintele Republicii Moldova şi Guvern, precum şi declaraţiile, apelurile, moţiunile, mesajele, scrisorile şi alte acte de acest gen ale autorităţilor publice. Astfel, instanţele de contencios administrativ urmau să examineze legalitatea tuturor actelor administrative emise de autorităţile publice centrale.

Fiindcă Legea contenciosului administrativ a specificat categoriile de litigii administrative şi organele judecătoreşti chemate să le soluţioneze, Curtea Constituţională, prin Hotărîrea din 09.07.2001, a supus revizuirii Hotărîrea sa din 28 mai 1998 şi a explicat că actele administrative cu caracter individual, emise de Parlament, Preşedintele Republicii Moldova şi Guvern în exerciţiul atribuţiilor prevăzute expres de normele constituţionale sau legislative, ce ţin de alegerea, numirea şi destituirea din funcţiile publice a persoanelor oficiale de stat, exponente ale unui interes politic şi public deosebit, nu pot face obiect al controlului constituţionalităţii. Subliniem – **nu pot face obiect al controlului constituţionalităţii, dar nu al controlului legalităţii în contenciosul administrativ.**

Însă Parlamentul, prin Legea nr.726-XV din 7 decembrie 2001, a modificat Legea contenciosului administrativ şi a hotărît ca litigiile respective să fie exceptate şi de la controlul în contenciosul administrativ. Sintagma „actele exclusiv politice ale Parlamentului, Preşedintelui Republicii Moldova şi Guvernului” a fost completată cu textul: „precum şi actele administrative cu caracter individual, emise de Parlament, Preşedintele Republicii Moldova şi Guvern în exerciţiul atribuţiilor prevăzute expres de normele constituţionale sau legislative, ce ţin de alegerea, numirea şi destituirea din funcţiile publice a persoanelor oficiale de stat, exponente ale unui interes politic sau public deosebit”. Astfel, un număr impunător de persoane au fost exceptate şi de la controlul constituţional, şi de la controlul în contenciosul administrativ.

Reglementările menţionate au fost contestate la Curtea Constituţională. Exercitînd controlul constituţionalităţii acestora, Curtea Constituţională, prin Hotărîrea din 21.11.2002, le-a recunoscut constituţionale. La baza hotărîrii Curţii a stat jurisprudenţa CtEDO – cazul Pellegrin contra Franţei din 08.12.1999, prin care s-a exclus de sub incidenţa art.6 al Convenţiei Europene (Dreptul la un proces echitabil) „litigiile angajaţilor din sectorul public, serviciul cărora se caracterizează prin activităţi specifice ale administraţiei publice, în măsura în care aceasta acţionează în calitate de autoritate publică responsabilă de protecţia intereselor generale ale Statului sau ale altor instituţii publice”.

Astfel, Curtea Constituţională a recunoscut dreptul statului la restrîngerea unor drepturi sau a unor libertăţi, care, potrivit art.54 din Constituţie, putea fi efectuată prin lege. Concomitent, Curtea a adoptat o adresă, prin care a atras atenţia Parlamentului asupra necesităţii de a lichida lacuna legislativă, considerînd „o oportunitate a Parlamentului interpretarea oficială a dispoziţiilor contestate pentru **delimitarea expresă a categoriilor de funcţionari publici, exponenţi ai unui interes politic sau public deosebit**”.

Parlamentul nu a executat această adresă pînă în prezent. O atenţionare repetată privind necesitatea executării adresei a fost făcută la 19.01.2010.

Jurisprudenţa CtEDO a evoluat. Astfel, la 19.04.2007, în Hotărîrea Vilho Eskelinen ş.a. c. Finlandei, examinată în Camera Mare, CtEDO a recunoscut următoarele: „Pentru ca un stat pîrît să poată invoca în faţa Curţii statutul de funcţionar al unui reclamant, în vederea neaplicării protecţiei oferite de art.6 din Convenţie, sînt necesare două condiţii. În primul rînd, dreptul intern al Statului vizat trebuie să excludă în mod expres accesul la o instanţă cu referire la postul sau categoria salariaţilor în cauză. În al doilea rînd, această derogare trebuie să aibă drept bază motive obiective legate de interesul Statului”. Pentru această situaţie CtEDO utilizează termenul „Testul Eskelinen”. Menţionăm că referitor la prima condiţie Curtea Constituţională a Republicii Moldova a atenţionat Parlamentul încă în anul 2002.

Vom observa că, ratificînd Convenţia Europeană pentru Drepturile Omului şi Libertăţile Fundamentale, Republica Moldova, prin Hotărîrea Parlamentului nr.1298-XIII din 24.07.1997, şi-a asumat obligaţia să respecte „jurisdicţia obligatorie” a CtEDO. În baza acestei prevederi, după ce a fost pronunţată Hotărîrea CtEDO Vilho Eskelinen ş.a. c. Finlandei, Parlamentul Republicii Moldova avea obligaţia de a adopta prin lege lista expresă a categoriilor de funcţionari publici, exponenţi ai unui interes politic sau public deosebit, care nu pot beneficia de accesul liber la justiţie. Dacă această obligaţie se executa la timp, se clarificau cîteva situaţii: pe de o parte, competenţa Curţii Constituţionale, pe de altă parte, competenţa instanţelor de contencios administrativ, precum şi lista persoanelor oficiale exponente ale unui interes politic şi public deosebit, ale căror drepturi şi libertăţi sînt restrînse.

Pentru a evidenţia latura juridică, vom menţiona că revizuirea jurisprudenţei Curţii a fost dictată de:

1. Supremaţia Constituţiei

Una dintre funcţiile de bază ale Curţii este garantarea supremaţiei Constituţiei. Potrivit art.7 din Constituţie, nici o lege şi nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituţiei nu are putere juridică. Hotărîrea Parlamentului privind eliberarea din funcţie a Preşedintelui Curţii Supreme de Justiţie a fost adoptată contrar legii şi Constituţiei. Articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituţie obligă Curtea Constituţională să exercite controlul constituţionalităţii hotărîrilor Parlamentului, decretelor Preşedintelui Republicii Moldova şi hotărîrilor Guvernului. În Constituţie nu este specificat caracterul actelor: normativ sau individual. Dreptul de interpretare oficială a Constituţiei aparţine Curţii Constituţionale. În cazul în care se încalcă Legea Supremă, Curtea Constituţională este obligată să intervină, argumentînd de ce a procedat astfel.

2. Noua jurisprudenţă a CtEDO şi necesitatea Republicii Moldova de a corespunde „testului Eskelinen”

Potrivit art.4 din Constituţie, tratatele internaţionale ratificate şi cele la care Republica Moldova a aderat sînt parte componentă a cadrului legal al Republicii Moldova şi devin norme ale dreptului intern.

Astfel, jurisprudenţa Curţii Constituţionale nu trebuie să contravină jurisprudenţei CtEDO. În caz contrar, Republica Moldova riscă să fie condamnată în cazuri concrete.

3. Neexecutarea adresei Curţii Constituţionale şi neadoptarea unei legi prin care să fie concretizate funcţiile publice, titularii cărora nu pot apela la justiţie pentru soluţionarea litigiilor de muncă

În această ordine de idei, Curtea Constituţională şi-a revizuit propria jurisprudenţă şi a examinat actul Parlamentului privind eliberarea din funcţie a Preşedintelui Curţii Supreme de Justiţie sub aspectul respectării formei şi procedurii de adoptare.

Vom menţiona că prin Hotărîrea nr.10 din 16 aprilie 2010 Curtea a stipulat că şi în viitor **nu pot face obiect al controlului constituţionalităţii** actele administrative cu caracter individual, emise de Parlament, Preşedintele Republicii Moldova şi Guvern, ce ţin de alegerea, numirea şi destituirea din funcţiile publice a persoanelor oficiale exponente ale unui interes politic deosebit, iar cele referitoare la persoanele oficiale exponente ale unui interes public deosebit pot face obiect al controlului constituţionalităţii, însă numai sub aspectul formei şi procedurii de adoptare, urmînd ca Parlamentul să concretizeze lista persoanelor.

Hotărîrea privind revizuirea jurisprudenţei Curţii Constituţionale a provocat critici atît cu privire la conţinut, cît şi cu privire la procedura de emitere. Chipurile, hotărîrea a fost secretă, fiind adoptată cu încălcarea procedurii jurisdicţiei constituţionale – şedinţa nu a fost publică, Parlamentul şi Guvernul nu au fost informate, nu s-a întocmit un proces-verbal etc. Aceste afirmaţii nu corespund realităţii, deoarece s-a întocmit procesul-verbal al şedinţei Curţii, în cadrul căreia a fost examinat dosarul, iar hotărîrea a fost dată publicităţii în Monitorul Oficial. Neanunţarea Parlamentului, Guvernului despre intenţiile Curţii Constituţionale de a-şi revedea propria jurisprudenţă nu contravine legii. Doar în cazul revizuirii actului său, Curtea Constituţională poate să se autosesizeze, deci revizuirea poate avea loc numai la iniţiativa Curţii Constituţionale, nefiind necesară informarea autorităţilor publice. Mai mult ca atît, Curtea a putut să-şi revizuiască propria jurisprudenţă concomitent cu exercitarea controlului constituţionalităţii hotărîrii contestate a Parlamentului, şi în acest caz nefiind obligatorie consultarea cuiva.

(Continuare în p. 4)

Jurisprudența Curții Europene în activitatea jurisdicțională a Curții Constituționale
(Comentariu la hotărîrile Curții Constituționale nr.10 din 16.04.2010 şi nr. 11 din 27.04.2010)

(Continuare din p. 3)

Curtea Constituțională a disjungat problema, ținînd două şedințe separate, iar prin publicarea hotărîrii de revizuire în Monitorul Oficial s-au creat condiții pentru Parlament şi Guvern de a cunoaşte nu numai jurisprudența Curții Constituționale, ci şi jurisprudența CtEDO, evoluția cadrului legislativ național dînd posibilitate reprezentanților acestor autorități să se pregătească de viitoarea şedință.

Hotărîrea contestată a Parlamentului a fost declarată neconstituțională. Curtea şi-a expus argumentele de neconstituționalitate care sînt. În continuare, pentru a înlesni înțelegerea actului Curții, vom puncta unele argumente:

1. Întreruperea înainte de termen a mandatului

Potrivit art.116 din Constituție, preşedinții şi vicepreşedinții instanțelor judecătoreşti, inclusiv preşedintele Curții Supreme de Justiție, se numesc în funcție de către preşedintele Republicii Moldova sau, după caz, de către Parlament pe un mandat de 4 ani. Durata mandatului este protejată de lege. Aceste persoane nu pot fi demise din funcție în mod voluntar pînă la expirarea mandatului, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege.

Deoarece preşedintele Curții Supreme de Justiție deține cumulativ două funcții publice – de judecător şi de preşedinte, el beneficiază concomitent de inamovibilitate în calitate de judecător pînă la atingerea plafonului de vîrstă şi de garanțiile exercitării mandatului pe termenul de 4 ani în calitate de preşedinte, acestea decurgînd din principiile constituționale şi legale de activitate ale Curții Supreme de Justiție: al legalității şi publicității, al separării puterii judecătoreşti de puterea legislativă şi cea executivă, al independenței puterii judecătoreşti, al realizării dreptului său de a adopta hotărîri legale întemeiate şi echitabile (art.3 din Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție). Respectarea garanțiilor exercitării mandatului de 4 ani de Preşedinte al instanței este obligatorie pentru autoritatea abilitată cu dreptul de desemnare. În caz contrar, se diminuează esența şi semnificația mandatului.

2. Ignorarea rolului Consiliului Superior al Magistraturii

Fiind un organ constituțional independent şi exercitînd autoadministrarea judecătorească, Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței autorității judecătoreşti. Potrivit art.116 din Constituție, numirea în funcția de judecător (din orice verigă a sistemului judecătoresc), de preşedinte sau vicepreşedinte al instanței judecătoreşti (oricare) se realizează numai la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii. Anume Consiliul selectează şi înaintează candidaturile pentru funcțiile respective. Procedura de numire în funcție este stipulată expres în Constituție.

Cum se realizează eliberarea din funcție? De regulă, destituirea presupune o procedură mai complicată decît numirea în funcție sau cel puțin una echivalentă. Constituția nu prevede expres procedura de destituire a judecătorilor, preşedinților şi vicepreşedinților instanțelor judecătoreşti, după cum prevede în cazul Preşedintelui Parlamentului sau Preşedintelui Republicii Moldova. Procedura de destituire a persoanelor vizate din sistemul judecătoresc este reglementată prin lege organică, lege care dezvoltă prevederile constituționale.

Articolul 21 alin.(2) din Legea cu privire la statutul judecătorului prevede expres că **„în cazul în care preşedinții (vicepreşedinții) judecătoriilor şi ai curților de apel nu îndeplinesc condițiile Legii privind organizarea judecătorească, ei pot fi eliberați din această funcție în modul stabilit pentru numirea lor. În acelaşi mod este eliberat Preşedintele şi vicepreşedintele Curții Supreme de Justiție pentru neîndeplinirea atribuțiilor prevăzute de Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție".**

De aici deducem:

a) rolul primar al Consiliului Superior al Magistraturii în procedurile privind numirea, promovarea, transferarea, demisia sau eliberarea din funcția de judecător, preşedinte şi vicepreşedinte. Orice abatere de la această procedură contravine art.123 alin.(1) din Constituție;

b) prin hotărîrea Parlamentului nr.30-XVIII, au fost depăşite limitele unui act superior – ale legii.

Dacă hotărîrea se adoptă cu votul majorității deputaților prezenți la şedință, legea organică (Legea cu privire la statutul judecătorului) se adoptă cu votul majorității deputaților aleşi. Astfel, procedurile stabilite prin lege nu pot fi modificate printr-un act inferior legii.

3. Motivul destituirii şi caracterul funcției

Funcția de Preşedinte al Curții Supreme de Justiție este de cel mai înalt rang în cadrul puterii judecătoreşti. Rolul important al acestei funcții derivă din sarcinile care revin Curții Supreme de Justiție, organ suprem al puterii judecătoreşti: asigurarea aplicării corecte şi uniforme a legislației de către toate instanțele judecătoreşti din țară, soluționarea litigiilor apărute în cadrul aplicării legilor, garantarea responsabilității statului față de cetățean, realizarea principiilor prezumției nevinovăției şi supremației legii, contribuția la constituirea statului de drept ş.a.

Necesitatea stabilității mandatului de Preşedinte al instanței supreme este determinată de obligațiile funcționale ale titularului. Astfel, conform legii, Preşedintele Curții Supreme de Justiție prezidează completul de judecată, asigură executarea hotărîrilor adoptate, numeşte judecătorii Curții responsabili de întocmirea rapoartelor asupra cauzelor, coordonează activitatea Colegiului lărgit al Curții, numeşte membrii Curții responsabili pentru întocmirea rapoartelor asupra cauzelor de complexitate deosebită ce se vor judeca în colegii etc. (art.7 din Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție).

Preşedintele Curții este numit în funcție din rîndurile judecătorilor Curții Supreme de Justiție. Atribuțiile Preşedintelui, caracterul activității judecătoreşti exclud aprecierea funcției de Preşedinte al Curții Supreme de Justiție ca avînd o natură politică.

În hotărîre nu se invocă motivele eliberării din funcție. Potrivit stenogramei şedinței Parlamentului şi informației prezentate în şedința Curții Constituționale, la baza hotărîrii de destituire a stat un motiv politic. În opinia noastră, motivul politic, adică lipsa de loialitate sau pierderea încrederii nu comportă aceeaşi conotație în cazul reprezentanților sistemului judecătoresc: judecători, preşedinți şi vicepreşedinți ai instanțelor judecătoreşti, de la care se cere maximă independență şi respectarea tuturor rigorilor legalității şi imparțialității în exercitarea atribuțiilor. Termenul mandatului exercitat de ei nu poate fi redus pentru motive politice.

4. Încălcarea principiului separației puterilor (legislativă, executivă şi judecătorească) şi al colaborării lor în exercitarea prerogativelor ce le revin

Procedurile privind numirea, promovarea, transferarea, demisia sau eliberarea din funcția de judecător, preşedinte şi vicepreşedinte al instanței de judecată, într-o societate democratică, bazată pe principiul separării puterilor, trebuie să garanteze, pe de o parte, independența justiției, iar pe de altă parte, să excludă abuzurile puterii judecătoreşti de prerogativele sale. Anume pentru aceste considerente procedurile în cauză sînt organizate şi realizate conform Constituției Republicii Moldova, într-o manieră ce angajează obligatoriu Consiliul Superior al Magistraturii, ca organ ce exercită autoadministrarea judecătorească, şi o autoritate reprezentînd altă putere – Preşedintele Republicii Moldova sau, după caz, Parlamentul.

Numirea în funcție a Preşedintelui Curții Supreme de Justiție printr-o procedură la care participă egal două autorități reprezentînd două puteri ale statului este voința legiuitorului constituant de a le determina să-şi coordoneze activitatea pentru o colaborare eficientă în exercitarea prerogativelor ce le revin. Destituirea presupune aceeaşi colaborare a autorităților, pentru care scop ele trebuie să respecte procedura prevăzută expres sau care rezultă implicit din Constituție.

În baza principiilor care guvernează independența justiției, Consiliul Superior al Magistraturii şi Parlamentul sînt interdependente. La numirea sau eliberarea din funcția de judecător, preşedinte şi vicepreşedinte al Curții Supreme de Justiție Consiliului îi revine un rol semnificativ, însă actul privind numirea sau eliberarea din funcție a acestor persoane este adoptat de Parlament. Parlamentul alege magistrații în componența Consiliului Superior al Magistraturii, asigură organizarea, competența şi procedura de judecată a instanțelor judecătoreşti, aprobă resursele financiare ale instanțelor judecătoreşti etc.

Altfel spus, puterea judecătorească înfăptuieşte justiția şi se autoadministrează absolut independent, dar colaborează cu celelalte ramuri ale puterii în exercitarea prerogativelor ce-i revin conform Constituției. Intervenția celorlalte două puteri, în persoana Preşedintelui Republicii Moldova sau, după caz, a Parlamentului, în procedurile puterii judecătoreşti, inclusiv a celor legate de administrarea instanțelor, poate fi numai formală, ele avînd dreptul să intervină în forță numai în cazul unor abuzuri evidente şi dovedite corespunzător. Astfel, demiterea dintr-o funcție a autorității judecătoreşti pentru motive politice poate fi calificată ca un abuz al unei ramuri a puterii față de alta.

Cetățenii moldoveni din România, protejați prin noul Acord în domeniul securității sociale

La data de 27 aprilie 2010 Republica Moldova şi România au semnat Acordul în domeniul securității sociale. Valentina Buliga, Ministrul Muncii, Protecției Sociale şi Familiei, a informat, recent, despre condițiile de semnare şi prevederile acestui act.

Acordul are drept scop protejarea drepturilor sociale şi economice ale cetățenilor RM care îşi au domiciliul permanent sau desfăşoară o activitate temporară pe teritoriul statului român şi viceversa.

Valentina Buliga a subliniat că obiectivul ministerului este ca acolo unde cetățenii RM se află într-un număr mai mare, să încheie asemenea acorduri bilaterale, pentru ca atunci cînd survine un anumit risc sau ating vîrsta de pensionare, cetățenii noştri să beneficieze de aceste garanții şi să le fie asigurată o bătrînețe decentă, un trai în baza acelor prestații sociale de care vor putea să se bucure în baza acordurilor semnate.

Beneficiari ai prevederilor cuprinse în acord sînt angajații, lucrătorii independenți, funcționarii publici, personalul întreprinderilor de transport internațional, personalul misiunilor diplomatice, echipajul navelor, precum şi membrii familiilor acestora. Ei vor putea profita de un şir de prestații în cazurile de boală, maternitate, invaliditate, accidente de muncă şi boli profesionale. Pensiile pentru limită de vîrstă şi cele de urmaş, precum şi ajutoarele de deces şi cele de şomaj se încadrează şi ele în categoria prestațiilor prevăzute de acord. Conform legislației, pentru România au fost stabilite 8 prestații sociale, iar pentru Republica Moldova – 11.

Acordul va intra în vigoare după ratificare, la expirarea a 2 luni de la ultima notificare. Valentina Buliga şi-a exprimat încrederea că aceasta va avea loc pînă la sfîrşitul anului. Ministrul spune că procedurile de ratificare, de publicare, de înființare reciprocă şi notificarea finală vor lua un pic de timp, deoarece este vorba de un act semnat între două țări, deşi dorința ambelor părți este ca acordul să intre în vigoare şi să fie funcțional cît mai curînd. Detaliile şi obligațiunile tehnice vor fi stabilite în Aranjamentul Administrativ, care urmează a fi semnat deja după intrarea în vigoare a Convenției. Potrivit acestuia, fiecare parte contractantă va avea responsabilități prestabilite. Acorduri similare au fost semnate deja cu Portugalia şi Bulgaria. Ultimul a intrat în vigoare la 1 septembrie 2009.

Negocierile pentru semnarea acordului cu România au durat aproape 5 ani, ceea ce este foarte mult, potrivit declarațiilor făcute de Valentina Buliga. „La un moment, credeam şi simțeam că nu este dorință de a semna acordul. Cu toate că specialiştii structurilor abilitate în acest domeniu din România au sesizat de mult necesitatea semnării unui asemenea acord, procesul s-a finalizat abia acum", mărturiseşte V. Buliga. În context, oficialul a menționat că Acordul între RM şi România va contribui la intensificarea parteneriatului strategic între cele două state şi la realizarea unui obiectiv prioritar al politicii externe a statului nostru: integrarea în Uniunea Europeană.

Valentina Buliga a mai comunicat că în prezent au loc negocieri şi în vederea semnării unui acord similar cu Marele Ducat de Luxemburg.

Lilia STRÎMBANU

Curtea acuză, Todercan se apără

Un control al Curţii de Conturi la Compania publică „TeleRadio-Moldova” a constatat că în perioada anilor 2006-2009 atît fostul director al companiei, Valentin Todercan, cît şi Consiliul de Observatori al „TeleRadio-Moldova” au comis mai multe încălcări grave în ceea ce priveşte gestionarea banilor publici.

Deşi despre lucrul acesta se vorbea de mai mult timp, raportul a fost prezentat abia acum, în cadrul unei şedinţe a Curţii de Conturi, suscitînd acuze reciproce şi discuţii în contradictoriu.

Echipa de audit a CC, care a efectuat controlul, a constatat că pe parcursul anului 2009, salariul preşedintelui TRM a constituit 16 mii lei lunar, la care se adaugă proporţia salariului mediu de o zi, în valoare de circa 500 de lei, pentru fiecare zi de sărbătoare nelucrată. Şi asta fără ajutorul social anual de 8 mii de lei. Pentru comparaţie, un cameraman din aceeaşi instituţie este remunerat lunar cu 2 mii de lei. Salariul preşedintelui este stabilit de către Consiliul de Observatori, plafonul maxim permis fiind de 5 salarii medii ale angajaţilor de creaţie din cadrul instituţiei. Conform Codului audiovizualului, membrii CO sînt remuneraţi pentru fiecare întrunire cu 20 % din salariul preşedintelui. Vladimir Potlog, şeful comisiei de audit, susţine că aceştia au fost cointeresaţi să stabilească plafonul maxim pentru Todercan, deoarece acest fapt influenţează implicit ponderea remunerării lor pentru şedinţele de participare. „În acest fel ei au avut posibilitatea să-şi majoreze salariul propriu”, concluzionează Potlog.

Corina Fusu, preşedinta Comisiei parlamentare pentru cultură, educaţie, cercetare, tineret, sport şi mass-media, s-a arătat indignată de faptul că managerii companiei primesc sume fabuloase, în timp ce colaboratorii simpli se plîng de salarii mici.

Ea a ţinut să afle de la ex-directorul companiei, Valentin Todercan, „cu ce a meritat, atît dumnealui, cît şi membrii CO, salarii mai mari decît preşedintele RM, miniştrii din Cabinetul Guvernului, decît deputaţii din Parlament, totodată folosind fraudulos banii publici”.

Ex-preşedintele, Valentin Todercan, se justifică prin faptul că nu a încălcat nicio lege din Codul muncii şi nici din Codul audiovizualului. El s-a mai arătat convins că şi Consiliul de Observatori s-a condus de legislaţie, atunci cînd a fixat pentru preşedinte 5 salarii medii, aşa cum prevede Codul audiovizualului. V. Todercan consideră că salariul nu este atît de mare în raport cu munca depusă. El spune că a meritat aceşti bani, argumentînd prin faptul că este foarte dificil să lucrezi de unul singur, fără locţiitor şi fără aparat administrativ, de care dispun alte instituţii publice.

În replică, Corina Fusu îl sfătuie să compare salariul său cu salariul propriilor subalterni, şi nu cu cele din Uniunea Europeană. Întrebat de aceasta cît primeşte pe lună, cameramanul de la TRM, prezent la şedinţă, a răspuns că 2 mii de lei. „Acest om care duce toată ziua camera în spate face lucru de creaţie, iar dvs v-aţi îngrijit de propriul buzunar”, a opinat preşedinta comisiei parlamentare.

Aceasta s-a arătat nemulţumită şi de faptul că Ministerul Finanţelor nu a monitorizat modul în care se cheltuiesc banii repartizaţi din bugetul de stat. „Asta nu înseamnă că guvernul trebuie să dea bani cu lopata şi acolo în interiorul companiei, după nişte scheme proprii inventate, să se arunce bani în stînga şi în dreapta”, a mai subliniat C. Fusu. Valentin Todercan a calificat drept dezinformare acuzaţiile aduse. Unul din contraargumente este şi precedentul anului 2008. Potrivit sursei citate, „alocaţiile bugetare iniţial preconizate în planul intern al companiei pentru arenda canalelor şi emiţătoarelor au fost redistribuite pentru remunerarea muncii în legătură cu faptul că Ministerul Finanţelor nu a prevăzut, în Legea Bugetului, mijloace suplimentare pentru acoperirea cheltuielilor legate de remunerarea muncii, precum şi pentru arenda canalelor şi circuitelor, alocînd surse financiare necesare numai la sfîrşitul anului, după rectificarea Bugetului de Stat”. În consecinţă, recuperarea mijloacelor financiare pentru arenda circuitelor şi emiţătoarelor a fost posibilă doar după alocarea subvenţiilor bugetare suplimentare.

Raportul Curţii de Conturi a scos în evidenţă şi faptul că membrii Consiliului de Observatori erau premiaţi pentru fiecare contract de achiziţie publică, constatare ce a determinat-o pe Ala Popescu, preşedinta Curţii de Conturi, să concluzioneze că aceştia erau cointeresaţi să contribuie la încheierea contractelor chiar şi în contradicţie cu prevederile legale.

În aceeaşi ordine de idei, Ecaterina Paknehad, membru al Curţii de Conturi, a remarcat că este primul precedent în tot spaţiul Uniunii Europene cînd persoanele cu funcţii de răspundere, delegate cu atribuţia de efectuare a achiziţiilor publice, necesare pentru buna funcţionare a propriei întreprinderi, sînt premiate pentru munca pe care sînt obligate să o îndeplinească.

Ex-directorul se justifică iarăşi prin Codul muncii. El citează din lege că „angajatorul este în drept să stabilească diferite sisteme de premiere, de adaosuri şi sporuri la salariul de bază, alte plăţi de stimulare”. Preşedinta CC îl atenţionează să nu interpreteze Codul Muncii după bunul-plac. Altfel, nu s-ar respecta legea nici la o autoritate. „Legea poate fi aplicată în nişte limite. Un articol se poate întrebuinţa în raport şi cu celelalte prevederi ale aceleiaşi legi”, reiterează Ala Popescu.

Comisia de audit a depistat mari nereguli şi la capitolul reparaţii capitale, contractul în valoare de 61 mln lei fiind încheiat fără acoperire financiară, cu încălcarea prevederilor legale. Astfel, reconstrucţia blocului tehnic al companiei a fost iniţiată fără a avea proiectul arhitectural. Todercan neagă din nou acuzaţiile şi prezintă în faţa plenului Curţii proiectul care, potrivit lui, dacă nu este finisat, încă nu înseamnă că nu există.

Pe de altă parte, Sergiu Guja, membru al Curţii de Conturi, punctează că un proiect neexpertizat nu valorează nimic şi nu are legalitate, cu atît mai mult cu cît şi reprezentantul Ministerului de Finanţe, şi cel al Ministerului de Construcţii, au refuzat să-l semneze. Vladimir Potlog a relatat că faţă de constatările anterioare ale CC, situaţia „TeleRadio-Moldova” s-a înrăutăţit.

Fostul director este de părerea că auditorii Curţii de Conturi au efectuat un control superficial şi contestă multe concluzii ale acestora.

Auditul a fost efectuat la sesizarea unui grup de deputaţi din Parlament, din partea Partidului Liberal, în frunte cu preşedintele Parlamentului, luîndu-se în calcul perioada de gestiune 2006-2009.

Lilia STRÎMBANU

Valentina Buliga: Vom facilita şederea legală a moldovenilor în ţările europene

„Am început semnarea acordurilor bilaterale cu ţările europene care găzduiesc cei mai mulţi migranţi moldoveni”. Declaraţia a fost făcută de ministrul Muncii, Protecţiei Sociale şi Familiei, Valentina Buliga.

Aceste acorduri bilaterale vor oferi moldovenilor posibilitatea de a migra pentru 3-6 luni. În plus, acordurile le vor asigura moldovenilor un loc de muncă sigur şi un salariu stabil peste hotare.

De asemenea, Boris Gâlcă, coordonator Programe al Fondului ONU, a declarat că tinerele generaţii sînt educate de tehnologiile informaţionale. Acesta susţine iniţiativa guvernului de a semna astfel de acorduri cu statele europene şi crede că anume ele ar putea ameliora situaţia în domeniul comunicării în cadrul familiei.

35 000 de copii din Moldova au ambii părinţi plecaţi la muncă în străinătate.

Unul din cinci copii din Moldova are părinţii plecaţi peste hotare

În total, îşi trăiesc singuri copilăria aproximativ 190 de mii de copii. Din cauza migraţiei, dar şi a sărăciei, moldovencele nasc în medie cîte un copil. De asemenea, fiecare a doua căsătorie se sfîrşeşte cu un divorţ. Datele au fost prezentate la 11 mai la conferinţa de lansare a Festivalului Familiei, cu tema „impactul migraţiei asupra familiilor din întreaga lume”.

Fiecare al 10-lea copil din Moldova are unul sau ambii părinţi plecaţi peste hotare, arată ultimele date ale Fondului ONU pentru populaţie. Din cauza sărăciei şi a migraţiei, fiecare a cincea familie din Moldova este afectată de violenţă. Din aceleaşi motive, natalitatea a scăzut la jumătate în ultimele două decenii, de la 90 de mii în 1990, la nici 40 de mii în prezent.

„De a avea doi copii într-o famile este un lux pentru cetăţenii din Moldova. Dar pentru a stimula creşterea dremografică e nevoie de a se naşte 3 copii. Numărul copiilor doriţi corespunde foarte rar cu numărul real de copii pe care şi-l doresc familiile”, a declarat Boris Gâlcă, reprezentant UNFPA.

Experţii mai spun că în Moldova familia, ca entitate socială, şi-a pierdut din valoare. Acest lucru este confirmat de rata înaltă a divorţurilor, a abandonului copiilor şi a violenţei în familie. „Este foarte trist că foarte multe dintre familii nu vin să se cunune. Foarte multe probleme vor fi rezolvate dacă la baza familiei se va pune poziţia moral spirituală”, a spus Nicolae Ciobanu, reprezentantul Mitopoliei Moldovei.

Mitropolia Moldovei a anunţat că va ţine în această săptămînă predici despre valorile familiei. Autorităţile locale din 10 raioane vor oferi ajutoare materiale pentru susţinerea a 100 de familii nevoiaşe.

Săptămîna trecută, Guvernul a instituit o nouă sărbătoare naţională – Ziua Familiei. Ea va fi marcată în fiecare an pe 15 mai.

La solicitarea cititorilor

Drepturile şi obligaţiile deţinătorilor de terenuri

Conform prevederilor Codului funciar, proprietarii funciari au dreptul:

– să gospodărească de sine stătător terenul;

– să fie proprietarii producţiei obţinute şi ai veniturilor din vînzarea ei;

– să primească, în caz de stingere a dreptului de posesiune sau beneficiere, compensarea cheltuielilor legate de ameliorarea terenului.

Deţinătorii de terenuri sînt obligaţi:

– să folosească terenurile stabilite prin legislaţie, privitoare la starea şi folosirea terenului.

Amestecul din partea organelor şi organizaţiilor de stat, economice şi de altă natură în activitatea deţinătorilor de terenuri este interzis, cu excepţia cazurilor în care ultimii încalcă legislaţia. Drepturile încălcate ale deţinătorilor de terenuri urmează să fie restabilite, iar daunele pricinuite prin încălcarea drepturilor să fie reparate integral.

– să folosească în modul stabilit de lege zăcămintele, pădurile, apele şi alte bogăţii ale pămîntului;

– să construiască în modul stabilit de lege case, clădiri de producţie, edificii cu destinaţie social-culturală şi cu altă destinaţie;

– să dea terenul sau o parte din el în folosinţă prin arendă sau sub altă formă;

– să primească, în caz de retragere a terenului pentru nevoile statului şi ale societăţii, compensarea deplină a cheltuielilor şi pierderilor, inclusiv a avantajului ratat;

– să lase ca moştenire terenul şi să-l înstrăineze în conformitate cu legea.

Posesorii şi beneficiarii au dreptul:

– să folosească terenurile potrivit condiţiilor de atribuire;

– să fie proprietarii producţiei obţinute;

– să folosească în modul stabilit de lege zăcămintele, pădurile, apele şi alte bogăţii ale pămîntului; în conformitate cu destinaţia lor;

– să respecte, conform recomandărilor agrotehnice, condiţiile de exploatare a terenurilor, structura asolamentelor, să nu admită folosirea abuzivă a îngrăşămintelor chimice şi a preparatelor de fitosanitărie;

– să achite la timp impozitul funciar şi alte plăţi pentru folosirea terenurilor;

– să ia măsuri de prevenire şi combatere a eroziunilor, a compactării solului, a alunecărilor de teren, a salinizării sau înmlăştinirii secundare, să asigure atît obţinerea unei producţii calitative, cît şi protecţia solului şi sporirea fertilităţii lui;

– să respecte drepturile altor deţinători de terenuri;

– să păstreze bornele de hotar şi punctele reţelei geodezice de stat din teren;

– să respecte proiectul de organizare a teritoriului;

– să prezinte la timp autorităţilor administraţiei publice locale informaţiile

Proprietarii funciari, întreprinderile, instituţiile, organizaţiile, alţi posesori şi beneficiari, care exploatează bogăţii minerale sau efectuează alte lucrări cu acţiune negativă asupra terenurilor agricole, pădurilor şi altor terenuri situate în afara hotarelor terenurilor atribuite lor sînt obligaţi să prevadă şi să ia măsuri pentru neadmiterea acţiunilor negative.

Monumentele istorice, vestigiile şi obiectele arheologice, tezaurele care se pot descoperi la faţa locului sau în subsol se află sub protecţia legii. Deţinătorii de terenuri pe care sînt situate astfel de obiecte sînt obligaţi să asigure integritatea lor, iar în caz de necesitate să permită efectuarea lucrărilor de cercetare sau conservare şi să aducă faptul acesta la cunoştinţa autorităţilor administraţiei publice locale. Proprietarii terenurilor vor fi despăgubiţi cu teren echivalent sau în bani pentru daunele suferite şi terenurile retrase în domeniul public.

Titularii obiectelor de investiţii de producţie amplasate pe terenuri agricole şi silvice sînt obligaţi să ia măsuri, prealabile executării construcţiei obiectelor, de descopertare a stratului de sol fertil de pe suprafeţele amplasamentelor aprobate, pe care să-l depoziteze şi să-l niveleze pe terenuri neproductive sau slab productive, indicate de organele agricole sau silvice, în vederea punerii în valoare sau ameliorării acestor terenuri. Depozitarea stratului fertil pe alte terenuri se face numai cu acordul proprietarilor acestora fără plată pentru sporul de valoare astfel obţinut şi fără despăgubiri pentru perioada de nefolosire a terenurilor. Legea interzice descopertarea stratului fertil în scopuri comerciale.

Plata pentru folosirea terenului se încasează anual sub formă de impozit funciar sau plată de arendă, stabilite în funcţie de calitatea şi amplasarea terenului pe baza documentelor de evaluare funciară. Impozitul funciar şi înlesnirile la plata impozitului funciar sînt stabilite în Codul fiscal al Republicii Moldova. Plata pentru folosirea terenurilor pe care se efectuează lucrări de exploatare a zăcămintelor de substanţe minerale utile se încasează sub formă de impozit funciar conform legii. Plăţile pentru terenuri se încasează la bugetele respective ale autorităţilor administraţiei publice locale şi se centralizează parţial în bugetul republican. Ele sînt alocate, în primul rînd, pentru reglementarea regimului proprietăţii funciare şi protecţia pămînturilor, pentru îmbunătăţirea calităţii lor, pentru stimularea materială a deţinătorilor de terenuri care efectuează aceste lucrări şi pentru amenajarea teritoriului.

Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări răspunde juristul Vitalie MODRÎNGĂ

Sînt angajata unei întreprinderi în care administraţia dictează fiecărui angajat cînd urmează să folosească concediul de odihnă anual. Ştiu că nu este corectă o asemnea atitudine, de acea vreau să cunosc care sînt condiţiile legale stabilire ale timpului şi modului de acordare a concediului anual.

Victoria Druţă, Orhei

Potrivit art.115 din Codul funciar, concediul de odihnă pentru primul an de muncă se acordă salariaţilor după expirarea a 6 luni de muncă la unitatea respectivă. Înainte de expirarea a 6 luni de muncă la unitate, concediul de odihnă pentru primul an de muncă se acordă, în baza unei cereri scrise, următoarelor categorii de salariaţi:

a) femeilor – înainte de concediul de maternitate sau imediat după el;

b) salariaţilor în vîrstă de pînă la 18 ani;

c) altor salariaţi, conform legislaţiei în vigoare.

Salariaţilor transferaţi dintr-o unitate în alta concediul de odihnă anual li se poate acorda şi înainte de expirarea a 6 luni de muncă după transfer. Concediul de odihnă anual pentru următorii ani de muncă poate fi acordat salariatului, în baza unei cereri scrise, în orice timp al anului, conform programării stabilite. Concediul de odihnă anual poate fi acordat integral sau, în baza unei cereri scrise a salariatului, poate fi divizat în părţi, una dintre care va avea o durată de cel puţin 14 zile calendaristice. Concediul de odihnă anual se acordă salariatului în temeiul ordinului (dispoziţiei, deciziei, hotărîrii) emis de angajator.

Articolul 116 din acelaşi cod prevede că programarea concediilor de odihnă anuale pentru anul următor se face de angajator, de comun acord cu reprezentanţii salariaţilor, cu cel puţin 2 săptămîni înainte de sfîrşitul fiecărui an calendaristic. La programarea concediilor de odihnă anuale se ţine cont atît de dorinţa salariaţilor, cît şi de necesitatea asigurării bunei funcţionări a unităţii. Salariaţilor ale căror soţii se află în concediu de maternitate li se acordă, în baza unei cereri scrise, concediul de odihnă anual concomitent cu concediul soţiilor. Salariaţilor în vîrstă de pînă la 18 ani, femeilor care au 2 şi mai mulţi copii în vîrstă de pînă la 16 ani şi părinţilor singuri care au un copil în vîrstă de pînă la 16 ani concediile de odihnă anuale li se acordă în perioada de vară sau, în baza unei cereri scrise, în orice altă perioadă a anului. Programarea concediilor de odihnă anuale este obligatorie atît pentru angajator, cît şi pentru salariat. Salariatul trebuie să fie prevenit în formă scrisă, despre data începerii concediului cu cel puţin 2 săptămîni înainte.juridice.

Parlamentul este reparat în proporţie de 40%, Preşedinţia – de 50%

Lucrările de reconstrucţie a clădirii Parlamentului şi a Preşedinţiei sînt în toi. Pînă în prezent a fost efectuat jumătate din volumul lucrărilor, potrivit ministrului Construcţiilor şi Dezvoltării Regionale, Marcel Răducan.

„Mai avansate sînt lucrările în clădirea Preşedinţiei, unde deja s-au efectuat 50 la sută din lucrări. În Parlament ne-am propus să reparăm mai întîi birourile deputaţilor. Astăzi deja 40 la sută din lucrări sînt finisate”, a menţionat Răducan.

Ministrul a precizat că cele 50 de milioane de lei alocate pentru reparaţiile ambelor clădiri nu sînt suficiente, iar cînd va fi valorificată această sumă, se va solicita o finanţare suplimentară.

Răducan a mai spus că sumele necesare pentru repararaţia edificiilor statului care au fost declarate iniţial sînt mai mari cu circa 100 de milioane de lei. „De la început se vorbea de 250 de milioane de lei pentru Parlament şi 260 de milioane pentru Preşedinţie, pentru că nu erau finisate proiectele. În prezent avem proiectele finisate şi, respectiv, sume mult mai mici”, a adăugat oficialul.

Clădirile Parlamentului şi Preşedinţiei au fost devastate în timpul confruntărilor violente din 7 aprilie 2009.

Stimaţi cititori!

Redacţia va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar şi cît mai concis, pe o foaie aparte.

Decupaţi cuponul şi, împreună cu întrebarea Dvs., trimiteţi-l pe adresa: Chişinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL

Numele, prenumele:

Adresa:

(mai 2010, nr. 17(324)

Citații în judecată

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „Fegare", pentru data de 24 mai 2010, ora 13.15, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 215) în calitate de pîrît la examinarea cauzei civile a SRL „Donici-Trans" privind încasarea datoriei.

Judecător I. Gancear

***

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Dini-Imobil", pentru data de 31 mai 2010, ora 10.15, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pîrît la cererea SC „Darius Grup" privind încasarea sumei de 2735,20 lei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Ion Stepanov

***

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea reprezentantului SRL „Expedit Clas", pentru data de 2 iunie 2010, ora 10.00, la ședința de judecată (bdul Stefan cel Mare nr. 73, bir. 218, et. 2) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de SRL „Conditrans" privind încasarea sumei de 12 162,22 lei.

Prezența este obligatorie . În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Liliana Andriaș

***

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului **SRL „Gospodarul-95"** cu sediul în Chișinău, str. Camenița nr. 4 A, **Munteanu Ion** domiciliat în Chișinău, str. Călușarilor nr. 65, **Micșanschii Albert, Micșanschii Elena** și **Micșanschii Tatiana,** domiciliați în Chișinău, bdul Dacia nr. 38, apt. 274, pentru data de 3 iunie 2010, ora 10.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 219) în calitate de pîrîți pe cauza civilă intentată la cererea lui Lihovețchii Alexandru mun. Chișinău.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Z. Talpalaru

***

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului **SRL „Rostelana"** cu sediul în Bălți, str. Fiodor Dostoievski nr. 38, pentru data de 3 iunie 2010, ora 14.30, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 219) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată la cererea SRL „Soling" mun. Chișinău.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Z. Talpalaru

***

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea reprezentantului SRL „GETEX LUX", mun. Chișinău, pentru data de 9 iunie 2010, ora 10.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 221) unde se va examina cauza civilă intentată la cererea SRL „VOMSIR TRANS" mun. Chișinău privind încasarea datoriei.

Judecător Aurica Us

***

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea reprezentantului II „Demirova Olga", pentru data de 9 iunie 2010, ora 10.20, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 225) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de SA „IM și Compania Consulting Grup".

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Iu. Țurcan

***

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Cazacu Valeriu, pentru data de 31 mai 2010, ora 10.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 37) în calitate de reclamat pe cauza civilă la acțiunea cet. Popa Liubovi privind decăderea din drepturile părintești.

Judecător I. Busuioc

***

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Pilipco Cozeta Grigori, pentru data de 31 mai 2010, ora 10.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 49) în calitate de copîrît pe dosarul civil la cererea lui Molceanov Serghei împotriva cet. Limasov E., Pilipco C., Jigan privind declararea nulă a actelor juridice.

Judecător Nadejda Mazur

***

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Limasov Alexandru Vladimir, pentru data de 31 mai 2010, ora 10.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 49) în calitate de copîrît pe dosarul civil la cererea lui Molceanov Serghei împotriva lui Limasov și alții privind declararea nulă a actelor juridice.

Judecător Nadejda Mazur

***

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Camgoz Ahmet, pentru data de 31 mai 2010, ora 14.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 9) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de Orlov Serghei privind anularea vizei de reședință.

Judecător Iurie Potînga

***

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Panciu Tatiana, pentru data de 1 iunie 2010, ora 9.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 16) în calitate de pîrît pe cauza civilă privind recunoașterea dreptului pierdut la spațiul locativ.

Judecător E. Cobzac

***

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Lavrov Serghei, domiciliat în Chișinău, str. D. Rîșcanu nr. 20/2, apt. 51 și cet. Plamadeala Corneliu domiciliat în Chișinău, str. A. Doga nr. 32, apt. 51, pentru data de 2 iunie 2010, ora 16.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 7) în calitate de pîrît pe cauza civilă la acțiunea cet. Vișnevscaia Oxana privind încasarea daunei.

Judecător Gh. Gorun

***

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Nasopolos Gheorghe, născut la 28.04.1953 în satul Sadîc, Comrat, pentru data de 2 iunie 2010, ora 15.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 29) în calitate de pîrît pe cauza civilă la acțiunea cet. Nasopolos Liubovi privind desfacerea căsătoriei.

Președintele ședinței, judecător Steliana Iorgov

***

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. **Cojuhari Alexandr Serghei, născut la 12.09.1975**, pentru data de **2 iunie 2010, ora 10.00**, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 29) în calitate de pîrît pe cauza civilă la acțiunea cet. Vîscribova Natalia privind încasarea pensiei alimentare.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Steliana Iorgov

***

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. **Verjbițchi Elena Vadim, născută la 23.11.1981**, pentru data de **15 iunie 2010, ora 13.30**, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 29) în calitate de pîrît pe cauza civilă la acțiunea lui Foca Dorin privind desfacerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Steliana Iorgov

***

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Cvașa Iurii Anatol, a.n. 23.11.1974, pentru data de 2 iunie 2010, ora 10.00, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 317) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de cet. Ghecaliuc Aliona privind decăderea din drepturile părintești.

Judecător Ludmila Cernei

***

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Stratan Vitalie, a.n. 02.07.1973, domiciliat în Chișinău, str. Mihai Sadoveanu nr. 26/2, apt. 303, pentru data de 1 iunie 2010, ora 9.30, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 315) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de Stratan Ludmila privind partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie.

Judecător I. Mînăscurtă

***

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Leahu Angela Nichifor, a.n. 22.10.1980, pentru data de 15 iunie 2010, ora 14.15, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 317) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de Malcoci Stepan privind decăderea din drepturile părintești.

Judecător Ludmila Cernei

***

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Bodarev Vasile, a.n. 1956, cet. Bodarev Tatiana, a.n. 1963, cet. Bodarev Doina, a.n. 1945, cu ultimul domiciliu în Chișinău, str. Voluntarilor nr. 16/2, apt. 45, pentru data de 15 iunie 2010, ora 14.00, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 313) în calitate de pîrîți pe cauza civilă intentată de APLP 54/218 privind încasarea datoriei.

Judecător Ludmila Ouș

***

Judecătoria Soroca solicită prezentarea cet. Straton Veaceslav, pentru data de 31 mai 2010, ora 9.00, la ședința de judecată (Soroca, str. Independenței nr. 62, bir. 1) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de Straton Liubovi privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Alexandru Negru

***

Judecătoria Soroca solicită prezentarea cet. Sîrbu Ecaterina în calitate de pîrît și reprezentantul „Valea Călugăru" SRL în calitate de copîrît, pentru data de 2 iunie 2010, ora 13.00, la ședința de judecată (Soroca, str. Independenței nr. 62, bir. 7) pe cauza civilă la cererea depusă de ÎCS „Expres Leasing" SRL privind încasarea datoriei în sumă de 6290,73 USD.

Judecător Ludmila Ciuhrii

***

Judecătoria Fălești solicită prezentarea cet. Eremenco Iurie Nicolae, pentru data de 1 iunie 2010, ora 11.30, la ședința de judecată (Fălești, str. 1 Mai nr. 14, bir. 8) unde se va examina cauza civilă privind dobîndirea dreptului de proprietate a unui bun mobil în baza uzucapiunii mobilelor.

Judecător L. Trocin

***

Judecătoria Ialoveni solicită prezentarea cet. Secară Eugeniu Gheorghe, a.n. 30.08.1975, originar din satul Cenac, Cimișlia, cu domiciliul în Chișinău, str. N. Zelinski nr. 44, apt. 33, pentru data de 9 iunie 2010, ora 13.00, la ședința de judecată (Ialoveni, str. Prieteniei nr. 4, bir. 9) în calitate de pîrît pe cauza civilă la cererea lui Ungureanu Anatolie privind ridicarea sechestrului asupra imobilului.

Judecător C. Crețu

AVIZ

Prin prezenta, **Oficiul de Executare Centru mun. Chișinău** vă aduce la cunoștință că au fost evaluate articolele giuvaiere sechestrate și ridicate prin procesul-verbal din 29.12.2009, ce aparțin cu drept de proprietate SRL „Tecris Co".

Totodată, vă propunem ca în termen de 7 zile de la momentul publicării prezentului anunț să vă prezentați la sediul Oficiului de Executare Centru, bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 339, pentru a lua cunoștință de Actul de evaluare a articolelor giuvaiere nr. 34-07-32 din 25.03.2010 efectuat de Vistieria de Stat a Republicii Moldova.

Șeful Oficiului Centru I. Doroftei

Executor O. Alexeenco

Tel. 27-06-21

Bucureștiul a acceptat candidatura lui Reniță în funcție de ambasador al Republicii Moldova în România

Chișinăul a primit acordul părții române privind numirea lui Iurie Reniță în funcția de ambasador al Republicii Moldova la București. Procedura continuă cu adoptarea unei decizii de către Guvernul Republicii Moldova și, ulterior, cu emiterea decretului privind numirea noului ambasador de către președintele interimar Mihai Ghimpu.

Iurie Reniță are 52 de ani și este de profesie ziarist și diplomat. A făcut parte din prima promoție a studenților basarabeni la Școala Națională de Științe Politice și Administrative din România. A fost consilier la ambasada Republicii Moldova în Statele Unite și consilier al ministrului de Externe. Reniță a lucrat și la misiunea OSCE din Croația timp de 4 ani, în cadrul unui proiect PNUD de consolidare a managementului de control la frontieră. În prezent, acesta este manager la compania „British American Tabacco".

Nominalizarea era cu atît mai așteptată, cu cît noul ambasador al României la Chișinău, Marius Lazurcă, și-a prezentat scrisorile de acreditare încă din 30 martie curent, scrie presa din România. Ocuparea celor două posturi de ambasador, la Chișinău și respectiv București, este considerată o etapă esențială pentru consolidarea relațiilor bilaterale, care au început o detensionare treptată după venirea la putere a Alianței pentru Integrare Europeană, susține mass-media de peste Prut.

Mihai Ghimpu a anunțat pentru prima dată că Reniță urmează să fie propus în funcția da ambasador la București în cadrul emisiunii „În PROfunzime", în ajunul vizitei sale din 27-28 aprilie în România. Ghimpu l-a caracterizat atunci pe Iurie Reniță drept un bun profesionist, cu experiență. Republica Moldova nu are ambasador în România de mai bine de 1 an de zile. Anul trecut, în contextul evenimentelor din 7 aprilie, ambasadorul Filip Teodorescu a fost declarat la Chișinău persona non grata. Astfel, Iurie Reniță este unul dintre cei 14 candidați la funcția de ambasadori care au fost propuși Guvernului și țărilor unde aceștia urmează să fie numiți.

Aniversări

Pentru fiecare om ziua în care s-a născut este una deosebită. Astfel, de o semnificaţie aparte sînt aceste splendide zile de primăvară pentru: **Popov Ludmila**, judecător CA Chişinău (50 de ani); **Nicolae Clima**, judecător CSJ (60 de ani); **Svetoslav Moldovan**, judecător CSJ (50 de ani); **Eugen Sanduţa**, preşedintele judecătoriei Criuleni (45 de ani) – personalităţi notorii în justiţia naţională care marchează remarcabile aniversări.

Mult stimaţi omagiaţi, ne bucură nespus de mult că dumneavoastră aţi ales ca destin de a sluji cu credinţă Legii şi de a apăra demnitatea umană, fapt ce vă conferă acea alură incontestabilă de oameni ai Sfintei Dreptăţi fără de care totul în jur ar părea un haos imens.

Vă admirăm, vă respectăm, vă preţuim. Iar aniversările dumneavoastră ne oferă plăcutul prilej de a vă adresa sublime cuvinte de felicitare. Vă dorim să aveţi parte de multă sănătate, multă căldură sufletească, bunăstare, fericire şi împliniri dintre cele mai frumoase.

La mulţi ani!

* * *

Zilele acestea şi-au aniversat ziua de naştere: **Eugenia Cojocari**, doctor habilitat în drept, profesor universitar Facultatea de Drept USM; **Ecaterina Palanciuc**, judecător Centru; **Ludmila Barbos**, judecător Ialoveni; **Rodica Costru**, judecător Nisporeni; **Victor Arnaut,** judecător Taraclia; **Irina Bobeica**, şef-adjunct Secţia finanţe şi contabilitate a PG; **Lilia Lupu**, procuror Centru; **Elena Ceruţa**, procuror Botanica; **Daniela Istrate**, specialist principal Cancelaria Procuraturii Anticorupţie; **Efimia Toderenco**, procuror Străşeni; **Angela Porojan**, procuror Secţia investigaţii generale; **Victor Raţoi**, procuror Secţia conducere a urmăririi penale în organelle centrale ale MAI şi SV; **Vsevolod Ivanov**, procuror, şef Serviciu investigaţii anticorupţie; **Ion Tcaci**, procuror Bender; **Igor Chiriac**, procuror Călăraşi; **Eugeniu Bordos**, procuror Secţia conducere a urmăririi penale în organele centrale ale MAI şi SV.

Mult stimaţi omagiaţi, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere şi calde urări de sănătate. Apreciem străduinţa, devotamentul, abnegaţia, responsabilitatea cu care vă îndepliniţi obligaţiile astfel încît doar Dreptatea şi Adevărul să triumfe.

Vă dorim să aveţi parte de acum încolo doar de împliniri şi realizări care să vă întregească deplin fericirea.

La mulţi ani!

Cu profund respect,
membrii Consiliului de administraţie
al Uniunii Juriştilor,
Echipa *Dreptul* şi *Revista naţională de drept*

Echipa redacţiei Vă adresează un Apel de unire şi sprijin. Vă sîntem recunoscători că sînteţi abonaţii noştri şi susţineţi ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor şi vom rămîne alături de Dvs.

Băuturile carbogazoase dulci pot dubla riscul de cancer pancreatic

Băuturile carbogazoase dulci pot dubla riscul dezvoltării cancerului pancreatic, din cauza conţinutului ridicat de zaharoză, potrivit unui studiu realizat la Universitatea Georgetown (SUA).

Studiul a evaluat riscul dezvoltării cancerului pancreatic pentru consumatorii de sucuri care conţin zahăr, în rîndul a 60 000 de persoane din Singapore, pe o perioadă de 14 ani.

Principala concluzie a studiului a fost că persoanele care consumă mai mult de două băuturi carbogazoase pe săptămînă prezintă un risc dublu de a dezvolta această afecţiune faţă de cele care beau mai puţin de două sucuri dulci săptămînal.

Un al doilea studiu, realizat de specialiştii de la University of East Anglia, care s-a desfăşurat pe o perioadă de 16 ani şi la care au participat 25 000 de persoane, a arătat că cei a căror dietă zilnică include o cantitate mai mare de zaharoză sînt de două ori mai expuşi riscului de a dezvolta cancer pancreatic.

Cercetătorii nu au aflat deocamdată care este cauza acestui fenomen, una dintre ipoteze fiind că excesul de zaharoză provoacă apariţia cancerului pancreatic prin creşterea producţiei de insulină (o substanţă sintetizată de pancreas care are rolul de a scădea concentraţia zahărului din sînge, după fiecare masă).

Descoperirea a fost validată de un al treilea studiu, realizat pe 160 000 de persoane, în cadrul Universităţii din Hawaii, care a arătat că un consum ridicat de fructoză şi zaharoză duce la o creştere cu 35% a riscului apariţiei cancerului pancreatic.

Caleidoscop

Un stil de viaţă nesănătos te face să arăţi cu 12 ani mai bătrîn

Fumatul, consumul exagerat de alcool, alimentaţia nepotrivită şi lipsa exerciţiului fizic nu te fac doar să arăţi mai bătrîn, ci şi cresc vîrsta biologică a organismului cu exact 12 ani, grăbind moartea, arată un studiu recent.

Cercetătorii de la Universitatea din Oslo, Norvegia, au socotit că fumatul face ca riscul de a muri de pe urma cancerului să fie cu 58% mai mare, relatează The Telegraph.

Puţin peste 6% dintre cei 5000 de voluntari care au participat la studiu au recunoscut că sînt familiarizaţi cu toţi cei 4 factori enumeraţi. În cadrul cercetării, voluntarii au fost monitorizaţi timp de 20 de ani, perioada în care o treime dintre subiecţii care au recunoscut că fumează, beau excesiv, mănîncă necorespunzător (prea puţine fructe şi legume) şi nu fac sport au murit.

Din păcate, nici cei care au doar unul sau două vicii nu se află în afara pericolului.

Un astfel de stil de viaţă predispune la boli cardiovasculare, cancer şi moarte prematură. Chiar şi schimbările „modeste" în stilul de viaţă au urmări considerabile, notează specialiştii în Arhivele Medicinei Interne.

Dacă fumatul pare să aibă cele mai tragice urmări, pe locul doi se află lipsa exerciţiului, care măreşte riscul de cancer fatal sau boli de inimă, la fel ca şi alcoolul.

O femeie din Anglia a început să vorbească cu accent chinezesc după o migrenă severă

O femeie din Marea Britanie a început să vorbească limba engleză cu accent chinezesc după ce a suferit o migrenă puternică, declarîndu-se o victimă a sindromului accentului străin.

Sarah Colwill, în vîrstă de 35 de ani, locuieşte în oraşul Plymouth din sud-vestul Angliei şi susţine că şi-a pierdut accentul caracteristic acelei regiuni în favoarea celui chinezesc, deşi nu a vizitat niciodată China.

Ea face în prezent logoterapie, după ce a suferit, în luna martie, o criză migrenoasă care i-a produs leziuni la nivelul creierului.

„După o criză de migrenă, medicii de pe ambulanţă mi-au spus că vorbeam ca o chinezoaică. Din spital, am vorbit la telefon cu nora mea, dar ea nu m-a recunoscut. De atunci, prietenii îmi închid telefonul, deoarece cred că au de-a face cu o farsă", a declarat Sarah Colwill.

„În primele săptămîni era destul de amuzant, dar gîndul că voi rămîne cu acest accent chinezesc este cu adevărat deprimant. Vocea mea începe să mă agaseze. Nu mai e vocea mea", a continuat ea.

Sindromul accentului străin este, în general, asociat cu traumatismele cerebrale. El a fost identificat pentru prima oară la începutul secolului al XX-lea şi de atunci au fost înregistrate cîteva zeci de cazuri pe plan mondial.

Apocalipsa din decembrie 2012 nu va exista, susţin oamenii de ştiinţă

Apocalipsa din decembrie 2012, prevăzută de către profeţii maya, nu va avea loc. Un grup de oameni de ştiinţă au respins teoria că în textele străvechi ale civilizaţiei maya s-ar regăsi profeţii privind sfîrşitul lumii şi mari cataclisme, în decembrie 2012, cum asigură un mare număr de susţinători ai acestei ipoteze.

În ediţia din mai-iunie a revistei de Arheologie Mexicană editată de Institutul Naţional de Antropologie şi Istorie (INAH), expertul Anthony Aveni analizează conţinutul calendarelor maya şi asigură că „la examinarea datelor ştiinţifice şi culturale, predicţiile asupra unui cataclism s-au dovedit foarte îndoielnice".

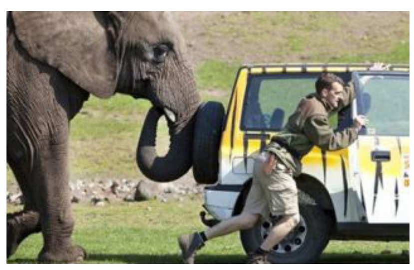
Aveni, specialist în astronomie şi antropologie la Universitatea Colgate (New York) şi autor al cărţii „The end of time: The maya mistery of 2012", este de părere că „lecţiile istorice şi progresele realizate de mayaşi şi de alte culturi complexe au o atractivitate intrinsecă".

Un elefant a împins maşina stricată a îngrijitorului

Maşina unui îngrijitor de la West Midland Safari Park, Marea Britanie, s-a stricat în mijlocul habitatului unui elefant.

Elefantul african, în vîrstă de 18 ani, s-a dus în spatele maşinii şi a început să o împingă, pînă a scos-o din habitatul său.

Five şi îngrijitorul său sînt o adevărată echipă „Nu am văzut niciodată aşa ceva". Se spune că un elefant nu uită niciodată, din fericire maşinile noastre nu se strică des, însă ştim că dacă se mai întîmplă, ne va ajuta", a declarat Bob Lawrence, directorul parcului. După ce îngrijitorul a reuşit să iasă din habitat, l-a ajutat pe îngrijitor să-şi spele maşina: a luat cu trompa apă dintr-o găleată şi a aruncat-o peste autoturism, apoi a apucat un burete cu trompa şi a curăţat ferestrele.

FONDATORI:
Universitatea de Stat din Moldova, Uniunea Juriştilor din Moldova
Redactor-şef: Gheorghe AVORNIC

Reporteri: Irina BUREA, Stelina CIOBANU, Lilia STRÎMBANU,
Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Gheorghe CHIRIŢĂ
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacţiei:
MD 2009, Chişinău, str. A. Mateevici, 60, bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din str. Bănulescu-Bodoni. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641. BC Banca Socială. BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor publicate nu reflectă neapărat opinia redacţiei. Redacţia nu corespondează cu cititorii, materialele autorilor nu se recenzează şi nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia "Prag-3".
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 838